

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Samhällskunskap 1a2

Tema: Källkritik: Sociala medier

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Politiska ideologier och deras koppling till samhällsbyggande och välfärdsteorier. Samhällsekonomi, till exempel ekonomiska strukturer och flöden i Sverige och internationellt. Mediers och informationsteknikens roll i samhället. Deras möjligheter att påverka människor och samhällsutvecklingen samt de möjligheter de ger människor att påverka.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt redogöra för och analysera olika samhällens organisation och samhällsförhållanden samt de bakomliggande idéerna. I arbetet med samhällsfrågor kan eleven med viss säkerhet söka, granska och tolka information från olika källor, redovisa sina källor samt göra enkla reflektioner om deras relevans och trovärdighet.

[Gy11, Samhällskunskap 1a2]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till källkritik (10 min)

- Presentera vad källkritik innebär och dess betydelse i dagens informationssamhälle.
- Gå igenom de fyra källkritiska frågorna: Vem står bakom?, Vad är syftet?, Hur aktuell är informationen? och Vilken typ av källa är det?
- Ge exempel på olika typer av källor, med fokus på sociala medier.
- Diskutera varför källkritik är extra viktigt när det gäller information från sociala medier.

2. Gruppdiskussioner (15 min)

- Dela in klassen i grupper och ge varje grupp en källa från sociala medier.
- Låt grupperna diskutera den källan utifrån de källkritiska frågorna.
- Uppmuntra eleverna att tänka kritiskt och diskutera även varandras källor.
- Ge grupperna tid att förbereda en kort presentation av sina slutsatser.

3. Presentationer och reflektion (15 min)

- Varje grupp presenterar sina fynd för resten av klassen.
- Diskutera gemensamt vilka insikter som framkommit och vad eleverna har lärt sig om källkritik.
- Ställ frågor för att leda diskussionen, exempelvis "Vilken typ av källor tycker ni är mest pålitliga?"
- Sammanfatta lektionen och påminn om vikten av källkritik i vardagen.

4. Avslutning och sammanfattning (10 min)

- Sammanfatta lektionens fokus och vikten av att vara kritisk till den information vi tar emot.
- Ge ett exempel på hur en välgrundad åsikt baserad på källkritik kan påverka beslut och diskussioner.
- Informera om nästa lektion och vad som ska tas upp då.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Källkritikens betydelse:** Förstå vad som definierar en trovärdig källa och varför det är viktigt att kritiskt granska information. Diskutera hur sociala medier kan sprida både korrekta och felaktiga uppgifter.
- **Typer av källor:** Lär känna skillnaden mellan primära och sekundära källor, samt vad som kännetecknar olika typer av källor, inklusive sociala medier och traditionella medier.
- **Error och misinformation:** Identifiera vanliga typer av misinformation och hur de kan påverka opinion och beteenden.
- **Källkritik i praktiken:** Lär dig att tillämpa källkritiska verktyg på konkret material, särskilt i relation till sociala medier.
- **Etiska frågeställningar:** Reflektera över de etiska aspekterna av informationsspridning och ansvar på sociala medier.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Källkritik	Processen att kritiskt granska och bedöma källor för att avgöra deras trovärdighet.	Ordet kommer från 'källa' och 'kritik', där 'källa' härstammar från medeltidslatin 'cella' som betyder 'rum' och 'kritik' från grekiska 'kritikos' som betyder 'att bedöma'.

Syndrom	En grupp av symtom och tecken som uppträder tillsammans och signalerar ett specifikt tillstånd.	Kommer från grekiska 'sundromē', som betyder 'att samlas'.
Infodemi	Överskott av information, ofta med specifik avsikt att vilseleda.	Sammansättning av 'information' och 'epidemi', där 'epidemi' kommer från grekiska 'epidēmia', som betyder 'uppkommen av' eller 'ärenden'.

Diskussionsfrågor

- A. Hur kan vi avgöra vilken information som är trovärdig? Vilka metoder kan vi använda?
- B. Vilka konsekvenser kan spridningen av misinformation på sociala medier ha på samhället?
- C. Är det alltid negativt att ifrågasätta en källa? Vad kan vara fördelarna med att göra det?

Aktivitet

Som en del av lektionsaktiviteterna ska eleverna skapa en egen "faktakollning" av en artikel eller ett inlägg på sociala medier. De ska använda minst två källkritiska verktyg för att analysera materialet och skriva en kort rapport om sin analys. Aktiviteten kan genomföras individuellt eller i par och syftar till att främja både källkritik och förmågan att korrekt bedöma information.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad är en primär källa?	En källa som ger direkt bevis, som en intervju eller en originalartikel.
2. Varför är det viktigt att kolla informationskällor?	För att säkerställa korrekthet och undvika att sprida falsk information.
3. Ge exempel på misinformation i sociala medier.	Falsa nyheter, manipulerade bilder och clickbait-artiklar.
4. Vilka källkritiska frågor ska man ställa?	Vem står bakom?, Vad är syftet?, Hur aktuell är informationen?, Vilken typ av källa är det?
5. Hur kan etiska aspekter påverka informationsspridning?	Genom ansvar för att dela verifierad information och undvika skada.

Hemuppgift

Som hemuppgift ska eleverna skriva en reflekterande text om en källkritisk analys av en artikel eller ett inlägg från sociala medier. Texten ska vara 1-2

sidor A4 lång och involvera en diskussion kring upptäckta brister i informationskällan samt en kritisk reflektion kring lite grann av källinformation. Hemuppgiften syftar till att stärka elevernas förmåga att tillämpa källkritik i praktiken.

Citat

“Det är inte vad du säger, det är hur du säger det.” – Peter Drucker, 1909-2005. Detta citat knyter an till lektionen då det betonar vikten av hur information presenteras och hur det kan påverka mottagandet av budskap, särskilt på sociala medier.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- □ Word – Skapar ett dokument.
- □ PPT – Skapar en PPT.
- ➡ Nästa – Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift – Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)